

PREVENTIVNÍ PROGRAM

ZŠ CHOMUTICE

2021/2022

Vypracovala: Mgr. Veronika Kropáčková Kykalová

Obsah:

1. Charakteristika školy	2
2. Identifikační údaje	3
3. Analýza současného stavu školy	4
4. Riziková místa školy	5
5. Východiska pro vypracování Minimálního preventivního programu	5
6. Školní metodik prevence jako součást školního poradenského pracoviště	6
7. Základní cíle strategie školy	8
8. Realizace minimálního preventivního programu	9
9. Kontaktní adresy	15
10. Monitoring a evaluace MPP šk. roku 2016/2017	16
11. Příloha č. 1. – Krizový plán při řešení šikanování	17
12. Příloha č. 2 – Krizový plán při řešení kyberšikany	23
13. Příloha č. 3 – Krizový plán při řešení související s užíváním návykových látek	26
14. Příloha č. 4 - Krizový plán při řešení záškoláctví	30
15. Příloha č. 5 - Krizový plán při řešení krádeže, vandalismu	33
16. Příloha č. 6 – Krizový plán při řešení školní neúspěšnosti	34

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

ZŠ a MŠ Chomutice je plně organizovaná vesnická škola s devíti postupnými ročníky, která sdružuje mateřskou školu, jedno oddělení školní družiny a školní jídelnu. Škola je umístěna ve třech budovách.

Na naší škole vyučujeme podle školního vzdělávacího programu „Škola pro všechny“, který vychází z koncepce Rámcově vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Důraz klademe na kvalitní a efektivní stav v oblasti výchovně vzdělávacího procesu. Snažíme se připravovat žáky pro život. Zaměřujeme se na výuku v hlavních předmětech a celkovém všeobecném přehledu, ze kterého žáci vycházejí při postupu na další školy podle svých zájmů.

V současné době (ve školním roce 2021/2022) navštěvuje školu 184 žáků. Ve škole pracuje 14 pedagogických pracovníků, jedna vychovatelka ŠD a asistent pedagoga.

ZŠ	Počet tříd	Počet žáků
1. stupeň	5	76
2. stupeň	4	81
Celkem	9	157

2. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název programu:	Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, zpracován dle RVP ZV Škola pro všechny
Název školy:	Základní škola a mateřská škola, Chomutice, okres Jičín
Adresa školy:	Chomutice 162, 507 53 Chomutice
Ředitelka:	Mgr. Hana Tulková
Kontakty:	
Telefon:	493 691 731, 604 753 310
Email:	zschomutice@seznam.cz
Web:	www.zschomutice.cz
Zařazení do sítě škol:	
IZO:	102206121
Redizo:	650060369
IČO:	70983216
Zřizovatel:	Obec Chomutice, okres Jičín
Adresa:	Chomutice 4, 507 53 Chomutice
Starosta	Jana Šťastná
Výchovný poradce:	Mgr. Eva Ďoubalová
Telefon:	+420 493 691 731, +420 604 753 310
Email:	e.doubalova@zsmschomutice.cz
Konzultační hodiny:	dle domluvy
Metodik školní prevence:	Mgr. Veronika Kropáčková Kykalová
Telefon:	+420 493 691 731, +420 604 753 310
Email:	v.kykalova@zsmschomutice.cz
Konzultační hodiny:	dle domluvy

3. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU ŠKOLY

Základní škola patří mezi středně velké venkovské školy s 1. a 2. stupněm základní školy. V současné době navštěvuje naši školu kolem 157 žáků. Třídy se však od sebe výrazně liší počtem. Nejpočetnějšími třídami jsou v tomto školním roce 7. a 8. třída, kde se počty žáků pohybují mezi 23 a 24 žáky. V těchto třídách můžeme předpokládat vzhledem k velkému počtu žáků i možný zvýšený výskyt rizikových jevů. Naopak 4. a 5. třída bude mít nejmenší počet žáků, tudíž zde bude možno lépe aplikovat individuální přístup k žákům.

Mezi nejčastější problémy, které řešíme v rámci prevence rizikového chování, patří především kázeňské problémy. Jedná se jak o slovní, tak o fyzické napadení, které vychází z pobytu žáků ve škole nebo z jejich pohybu na nejrůznějších školních akcích. Toto rizikové chování žáků mapují zejména třídní učitelé běžným každodenním sledováním žáků z hlediska prospěchu a chování, docházky do školy atd. Učitelé řeší všechny případy tohoto druhu chování. Násilné chování je posléze striktně postihováno školním řádem.

S ohledem na umístění školy na venkově se starší žáci nejčastěji setkávají s alkoholem a cigaretami, v menší míře zřejmě i s marihuanou. Alkohol je brán téměř jako samozřejmost při trávení volného času. Žáci se tímto faktem netají.

Dalším významným problémem je záškoláctví. Nejedná se však o klasické záškoláctví, ale o skrytou absenci (rodiči tolerované záškoláctví). Ta je velmi špatně postižitelná, protože škola má omezené prostředky jejího potírání.

V souvislosti s různými národnostními a jinými menšinami je vhodné se ve škole věnovat i otázce rasismu a xenofobie. Setkání s různými menšinami ve škole nám zároveň přináší i možnost poznání jiné kultury.

Všechna uvedená témata jsou součástí předmětů v jednotlivých ročnících. V letošním roce se chceme věnovat prevenci agresivního chování, šikany a podpoření vrstevnických vztahů ve třídách, ale zároveň i vztahů napříč třídami (prostřednictvím projektů „Učíme se společně“), neboť ty vnímáme jako základ pro bezpečné prostředí ve škole. Zároveň škola motivuje žáky k pozitivnímu trávení volného času zapojením žáků do kroužků, které jsou bezplatně realizovány při škole. Dále probíhá spolupráce se Sokolem. Pro žáky chystáme návštěvu koncertů, výstav, exkurzí, divadelních představení a jiných akcí, které vybíráme z aktuálních nabídek pro školská zařízení.

4. RIZIKOVÁ MÍSTA ŠKOLY

- Chodby školy a třídy o přestávkách – v podstatě jde o všechny prostory školy, kde žáci tráví svůj volný čas o přestávkách a před začátkem vyučování. Tato riziková situace je řešena pomocí dozorů a to tak, aby byla pokryta všechna problémová místa. Jako další opatření dostali žáci možnost v době nepříznivého počasí trávit volnou hodinu mezi dopoledním a odpoledním vyučováním ve třídě s pedagogickým dozorem.
- Školní jídelna – dozor zajišťují učitelé a pracovnice školní družiny. Odběr stravy je organizován tak, aby nedocházelo k hromadění většího počtu žáků v prostorách jídelny.
- Odchod žáků domů – při odchodu domů a na oběd jsou žáci doprovázeni vyučujícími do šaten a do školní jídelny. Hrozí nebezpečí rychlého běhu po chodbách.
- WC – tato riziková situace je řešena pomocí dozorů a možných náhledů do prostor toalet.

5. VÝCHODISKA PRO VYPRACOVÁNÍ MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

Pro vypracování Preventivního programu byly použity následující materiály:

- Zákon č. 561/2004 Sb.
- Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb.
- Školní vzdělávací program „Škola pro všechny“
- Metodické pokyny MŠMT
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 - 2027

6. ŠKOLNÍ METODIK PREVENCE JAKO SOUČÁST ŠKOLNÍHO PORADENSKÉHO PRACOVISTĚ

Školní metodik prevence jako součást Školního poradenského pracoviště

Metodik prevence je na naší škole součástí Školního poradenského pracoviště (školní metodik, výchovný poradce, ředitelka). Při některých aktivitách a řešení některých problémů spolupracuje s výchovným poradcem, vedením školy, třídními učiteli nebo ostatními vyučujícími.

Školní metodik prevence

- vykonává činnost metodickou, koordinační, informační a poradenskou pro žáky, rodiče a pedagogy
- spolupracuje s vedením školy, výchovným poradcem a ostatními pedagogy
- v rámci své práce se snaží dle potřeby předávat nové poznatky a odborné informace
- reaguje na osobní a rodinné problémy žáků a spolu s výchovným poradcem se snaží o včasnou pomoc
- věnuje se prevenci v oblasti
 - závislosti na návykových látkách včetně alkoholu a tabáku
 - gamblingu
 - záškoláctví
 - školního násilí
 - šikany a kyberšikany
 - všech forem vandalismu
 - školních krádeží
 - páchání trestných činů a přestupků
 - poruch příjmu potravy (bulimie, anorexie, obezita)
 - projevů rasismu, xenofobie a forem extremismu
 - působení sekt
 - prvních projevů syndromu týraného dítěte
 - zvládání nových a obtížných situací
 - sexuálně rizikového chování
 - nevhodných forem trávení volného času

Výchovný poradce

- spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou, SPC a SVP
- provádí vyhledávání žáků, kteří potřebují pomoc a jejichž výchova, vzdělávání nebo psychický a sociální vývoj vyžadují speciální péči
- předkládá návrhy na postup a řešení problémů žáků
- průběžně sleduje chování žáků po dobu školní docházky
- pomáhá v kariérovém poradenství a spolupracuje s učiteli odborných předmětů, kteří se orientují na volbu profese
- pomáhá vytvářet kariérové poradenství školy ve spolupráci s úřady práce
- metodicky pomáhá třídním učitelům při řešení aktuálních problémů třídních kolektivů
- podílí se na realizaci Preventivního programu školy a pomáhá při jeho vytváření
- spolupracuje se školním metodikem prevence
- o své činnosti si vede písemné záznamy
- spolupracuje s rodiči nebo zákonnými zástupci dítěte
- je ochráncem práv dítěte v prostředí škol

Ředitelka školy

Vytváří podmínky pro předcházení vzniku rizikového chování zejména:

- zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci rizikového chování
- koordinací tvorby, kontrolou realizace a pravidelným vyhodnocováním Preventivního programu a začleněním Preventivního programu do osnov a učebních plánů školního vzdělávacího programu školy
- řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem rizikového chování ve škole
- jmenováním školním metodikem prevence pedagogického pracovníka, který má pro výkon této činnosti odborné předpoklady, případně mu umožní studium k výkonu specializovaných činností v oblasti prevence rizikového chování
- pro systematické další vzdělávání školního metodika v oblasti specifické primární prevence a pro činnost školního metodika s žáky a zákonnými zástupci ve škole
- podporou týmové spolupráce školního metodika, výchovného poradce, třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků školy při přípravě, realizaci a vyhodnocování Preventivního programu
- spoluprací s metodikem prevence v PPP a s krajským školským koordinátorem prevence
- podporou aktivit příslušného obecního úřadu zaměřených na využívání volného času

žáků se zřetelem k jejich zájmům a jejich možnostem a spolupráci se zájmovými sdruženími a dalšími subjekty.

7. ZÁKLADNÍ CÍLE STRATEGIE

Hlavní cíl

Hlavním cílem Národní strategie 2019-2027 je prostřednictvím efektivního systému primární prevence, fungujícího na základě komplexního působení všech na sebe vzájemně navazujících subjektů, snížit míru rizikového chování u dětí a mládeže a minimalizovat jeho vznik.

Cíle ŠPP

a) dlouhodobé cíle

- vést k zdravému životnímu stylu
- vymezit jasná pravidla
- soustavně pracovat na zlepšování vztahů a komunikace ve třídních kolektivech, toleranci a úctě ke druhým
- soustavně pracovat na zlepšování a posilování vztahu mezi učitelem a žákem
- soustavně pracovat na zlepšování a posilování vztahů a komunikace mezi zaměstnanci školy a rodiči žáků
- vytvářet pozitivní atmosféru
- podporovat sociální dovednosti
- formovat postoje k sociálně nežádoucímu a rizikovému chování a podporovat již zformované zdravé postoje

b) krátkodobé cíle

Na základě dlouhodobých cílů jsme formulovali jednotlivé krátkodobé cíle platné pro školní rok 2021/2022.

- zajistit nabídku volnočasových aktivit
- zapojit všechny pedagogy do systému prevence, plně podpořit DVPP v této oblasti, pravidelně je informovat a seznamovat s novými přístupy v problematice rizikového chování, důsledně začlenit a využít průřezová témata dle ŠVP do výuky
- vést pravidelné třídnické hodiny (dále jen TH) - TH přesně plánované na dny a hodinu s přesným počtem v měsíci, TH určené v přesnou hodinu v rozvrhu, kdy každý třídní učitel učí „výchovu“ a v jejím rámci má TH. Třídním učitelům bude nabídnuta možnost rozhodnout si o formě TH podle svého vlastního způsobu práce a stavu třídního kolektivu, se kterým pracuje. TH je vnímána jako

nespecifická primární prevence rizikového chování na škole a součástí preventivního plánu školy. Obsahem však může být i specifická primární prevence. Po skončení TH udělá třídní učitel stručný zápis s obsahem TH. Tento projekt nevylučuje jiné způsoby vedení třídnických hodin s tím, že třídní učitel do konce června 2022 vykáže minimálně 10 hodin práce s třídním kolektivem, které odevzdá MŠP

- realizovat dotazníková šetření

Cílové skupiny

- **Žáci školy**
 - schopnost řešit problémy, případně schopnost vyhledat pomoc
 - využívat zásady zdravého životního stylu
 - odmítat sebedestruktivní chování
- **Rodiče**
 - spolupráce se školou prostřednictvím zástupců ve školské radě
 - rodičovské schůzky
 - individuální schůzky pedagogů s rodiči
- **Pedagogický sbor**
 - další vzdělávání v oblasti prevence soc. patologických jevů
 - rozpoznat a zajistit včasnou intervenci v případech domácího násilí, týrání, zneužívání, ohrožování výchovy mládeže, poruch příjmu potravy,

8. REALIZACE PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

I. Aktivity pro žáky I. a II. stupně školy

- Slavnostní zahájení školního roku
- Návštěva výstavy Prim Chomutice ve Třtěnicích
- Sportovní soutěže
- Sběrové dny
- Projektové vyučování
- Exkurze
- Školní výlety
- Divadelní představení

- Skupinová práce
- Adventní prodejní výstava
- Třídní besídky
- Velikonoční dílna
- Den dětí

II. Aktivita pro konkrétní třídy

- návštěva ÚP Jičín k volbě povolání – 9. ročník
- návštěva veletrhu práce v Jičíně – 9. ročník
- Mgr. L. Nálevka – metodik prevence PPP Jičín – práce s 3. a 7. třídou
- Cyklistický kurz – 6. a 7. třída
- Plavecký kurz – 2. a 3. třída
- Dopravní hřiště – 5. třída
- Pasování na čtenáře – 1. třída

III. Volnočasové aktivity

Nabídka kroužků pro žáky I. stupně - školní rok 2021/2022

	Zájmový kroužek	Vedoucí	Den a hodina konání	Určeno pro:
1.	Kroužek AJ	Mgr. M. Koudelková	ÚT– 12 ¹⁵ – 13 ⁰⁰	2.tř.

Nabídka kroužků pro žáky II. stupně - školní rok 2021/2022

	Zájmový kroužek	Vedoucí	Den a hodina konání	Určeno pro:
1.	Zdravotníci	Mgr. J. Novotná	Pá – 13 ¹⁵ – 14 ⁴⁵ (1 x za 14 dní)	6. – 9. tř.

Nabídka kroužků pro žáky I. a II. stupně je pro tento školní rok výrazně ovlivněna současnou přestavbou školy. Většina tříd je umístěna mimo budovu školy. Třídy jsou malé a neumožňují realizaci všech kroužků, které byly v minulých letech běžně vedeny.

IV. Konkrétní zařazení témat prevence rizikového chování do výuky

Ročník	Předmět	Téma
I.	Třídnická hodina	Chování ve škole, správné chování – řešení konfliktních situací
	Český jazyk	MKV – multikulturalita, etnický původ
	Prvouka	

		Bezpečná cesta do školy, osobní bezpečí, péče o zdraví, lidské tělo, zdravý životní styl, šikana, týrání, přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, dopravní situace
II.	Třídnická hodina	Chování ve škole, správné chování – řešení konfliktních situací
	Český jazyk	MKV – lidské vztahy (sociální a komunikativní hry zaměřené na toleranci, empatii a harmonické mezilidské vztahy)
	Prvouka	Dopravní výchova, chování lidí –komunikace při vytváření výchovného kolektivu, základy asertivního chování, odpovědnost za své činy, seznámení se se základními lidskými právy, principy soužití s minoritami
III.	Třídnická hodina	Chování ve škole, správné chování – v rámci úvodních hodin, kdy se prezentuje školní řád
	Český jazyk Anglický jazyk	MKV – lidské vztahy, princip slušného chování, tolerance, empatie a vžití se do role druhého
	Prvouka	Vytváření pravidel chování, pravidla týmové spolupráce, dopravní výchova, lidské tělo, péče o zdraví, zdravá výživa, osobní bezpečí
IV.	Třídnická hodina	Chování ve škole, správné chování – v rámci úvodních hodin, kdy se prezentuje školní řád
	Český jazyk, Anglický jazyk	MKV – etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnosti lidí, ale i jejich vzájemná rovnost, soužití s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, respektování práva druhého OSV – rodina, ve které žijeme, etika, lidské hodnoty, multikulturní tolerance k lidem jiných ras, kultur, náboženství a jiných názorů
	Přírodověda	Návykové látky (kouření, alkohol, drogy, herní automaty), zdravotní a další následky nadměrného užívání Dopravní značky, pravidla silničního provozu
V.	Vlastivěda	OSV – komunikace, mezilidské vztahy, hodnoty, postoje, praktická etika VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
	Třídnická hodina	Chování ve škole, správné chování – v rámci úvodních hodin, kdy se prezentuje školní řád

	Český jazyk Anglický jazyk	MKV – lidské vztahy (sociální a komunikativní hry zaměřené na toleranci, empatii a harmonii společenského soužití)
	Matematika Přírodověda	Dopravní výchova – tvary zákazových a výstražných dopravních značek, výuka na dopravním hřišti Návykové látky, nebezpečí úrazu, prevence, zdravá strava
	Informatika	OSV – psychohygiena, kreativita, komunikace (péče o zdraví při práci s PC doma i ve škole) – seznámení se nebezpečnými riziky spojenými s využíváním výpočetní techniky
	Vlastivěda	OSV – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti (výchova k toleranci ve třídě a ve škole, utváření lepšího třídního klimatu, diskuse a vzájemné respektování toho druhého) VDO – občanská společnost a škola, formy participace občanů v politickém životě a principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
VI.	Třídnická hodina	Chování ve škole, správné chování – v rámci úvodních hodin, kdy se prezentuje školní řád
	Český jazyk Anglický jazyk Občanská výchova	MKV – kulturní diferenciaci, multikulturalita, mezilidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity
	Informatika	Ochrana osobních údajů, prevence kyberšikany a kybergroomingu, nebezpečí při online komunikaci
	Dějepis	OSV – komunikace, mezilidské vztahy MKV – sbližování a prolínání kult. vlivů v době helénismu, kulturní difference, křesťanství, židovství, hodnoty
	Tělesná výchova	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport
	Výchova ke zdraví	Zneužívání návykových látek Kouření (tabakismus) Zdravý způsob života a péče o zdraví Změny v životě člověka a jejich reflexe

VII.	Třídnická hodina	Chování ve škole, správné chování – v rámci úvodních hodin, kdy se prezentuje školní řád
	Český jazyk Anglický jazyk Občanská výchova Zeměpis	MKV – mezilidské vztahy, kulturní difference, multikulturalita, soužití s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, chápání a tolerance odlišných zájmů, respektování práva druhého, tolerance jiných etnik nebo ras
	Dějepis	MKV – poznávání jiných kultur, předsudky, stereotypy kat. církve
	Tělesná výchova	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport
	Výchova ke zdraví	Zdravá výživa Alternativní výživa a poruchy výživy Zneužívání návykových látek, drogy, nejčastěji užívané drogy, drogy a jejich účinky, doping Osobní bezpečí, agresori a oběti, násilí,... Sexuální výchova Hodnota podpora zdraví
	Pracovní činnosti	Zdravá výživa
VIII.	Třídnická hodina	Chování ve škole, správné chování – v rámci úvodních hodin, kdy se prezentuje školní řád
	Český jazyk Anglický jazyk Německý jazyk Občanská výchova Zeměpis	MKV – kulturní diferenciaci, mezilidské vztahy, kulturní difference, multikulturalita, soužití s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, chápání a tolerance odlišných zájmů, respektování práva druhého, tolerance jiných etnik nebo ras
	Dějepis	MKV – poznávání jiných kultur, rasismus – otrokářství USA
	Přírodopis Výchova ke zdraví	Sexualita, pohlavně přenosné choroby Plánované rodičovství Nebezpečí návykových látek, kouření, alkoholismus
	Tělesná výchova	

		Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport
IX.	Třídnická hodina	Chování ve škole, správné chování – v rámci úvodních hodin, kdy se prezentuje školní řád
	Český jazyk, Anglický jazyk, Německý jazyk Občanská výchova	MKV – kulturní diferenciacie, mezilidské vztahy, kulturní difference, multikulturalita, soužití s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, chápání a tolerance odlišných zájmů, respektování práva druhého, tolerance jiných etnik nebo ras
	Dějepis Občanská výchova	Problémy lidské nesnášenlivosti – životní názor (náboženství) MKV – rasismus 20. st. OSV, VDO – holocaust
	Chemie Přírodopis Výchova ke zdraví	Vliv alkoholu na lidský organismus, alkoholismus, nebezpečí vzniku závislosti na alkoholu Osobní zodpovědnost za svoji výživu, nadměrný příjem tuků, cholesterolu, cukru Prevence zneužívání návykových látek Zdravá výživa Sexuální výchova
	Tělesná výchova	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport

V. Aktivity pro rodiče

- třídní schůzky
- webové stránky školy
- účast na akcích školy
- informace o výsledcích výchovně-vzdělávacího procesu prostřednictvím webové aplikace Bakaláři (II. stupeň)
- sociální síť (facebook)
- informace v tisku (Jičínský deník)
- informace na nástěnce v obci

9. KONTAKTNÍ ADRESY

Pedagogicko-psychologická poradna Královéhradeckého kraje

pracoviště Jičín

17. listopadu 861, 506 01 Jičín

tel.: 493 533 505, 493 533 595

Speciálně pedagogické centrum pro děti s vadami sluchu a řeči

Štefánikova 549, 500 11 Hradec Králové

tel.: 495 267 734

Úřad práce IPS (informační a poradenské středisko), Mgr. Procházková

Havlíčková 56, 506 01 Jičín

tel.: 493 580 247 Městský úřad

Odbor zdravotní a sociální péče, p. Chýlová

nám. Jiřího z Poděbrad 342, 508 01 Hořice

tel.: 492 105 47

Linka bezpečí, z. s.

Ústavní 95, 181 02 Praha 8 – Bohnice

tel.: 266 727 979

tel. 116 111 (zdarma pro děti, mládež a studující do 26 let)

Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje – Územní odbor Jičín

Balbínova 24, 506 12 Jičín

10. MONITORING A EVALUACE PP ŠK. ROKU 2020/2021

Tyto dvě složky PP jsou stěžejní při stanovování cílů pro budoucí školní rok. V této oblasti úzce spolupracuje metodik prevence s ostatními pedagogy a především třídními učiteli. Vzhledem k časovým podmínkám volíme metodu pozorování a příležitostných rozhovorů se žáky a rozhovoru s třídními učiteli. Důležitým podnětem je výskyt krizového chování a nutnost reagovat na něj. V případě krizové situace spolupracujeme s Mgr. L. Nálevkou z Pedagogicko-psychologické poradny v Jičíně, který pro nás realizuje některé preventivní programy zaměřené především na vztahy žáků ve třídě.

Většina plánovaných akcí, které v průběhu školního roku zařazujeme do výuky, se ve školním roce 2020/2021 nezrealizovala z důvodu distanční výuky a protiepidemiologických opatření.

Naším dlouhodobým cílem je pracovat na pozitivních vztazích ve třídách, toleranci a úctě ke druhým. Jelikož naše škola patří mezi školy venkovské, je naší určitou výhodou menší počet žáků, a tudíž i možnost, aby se žáci poznali i průřezově jednotlivými třídami. V předcházejících letech byl na naší škole realizován projekt „Učíme se společně“, kdy žáci II. stupně si připravili vyučovací hodiny pro žáky z I. stupně. Věříme, že tímto způsobem se žáci dokážou lépe poznat a v případě ohrožení některého z nich si i navzájem pomoci. Ve šk. roce 2020/2021 se z důvodů mimořádných opatření tento projekt také nerealizoval, neboť nebylo vhodné spojovat žáky z různých tříd.

Plánovaná byla i spolupráce s metodikem školní prevence z Pedagogicko-psychologické poradny v Jičíně, s Mgr. L. Nálevkou, který se měl zaměřit na vztahy v 7. třídě, kde dochází k častějším konfliktům. Z výše zmiňovaných důvodů byl tento program také odložen.

Ve všech třídách probíhají každý měsíc třídnické hodiny, během nichž třídní učitelé reagují na případné vztahové či výukové obtíže žáků, které se v tomto období objevily. Případně během nich řeší další organizační záležitosti své třídy, nebo se do těchto hodin snaží zařadit i nějaké hry, které můžou posloužit k pobavení a uvolnění žáků. I během distanční výuky byla snaha zařadit online třídnické hodiny.

Žákům se snažíme vyjít vstříc i prostřednictvím žákovských volnočasových aktivit, které jsou při škole pro žáky zprostředkovány bezplatně a na nichž se podílí téměř většina pedagogických pracovníků.

11. PŘÍLOHA Č. 1

KRIZOVÝ PLÁN PŘI ŘEŠENÍ ŠIKANOVÁNÍ

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky např. v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Rovněž se může realizovat prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu.

Postup při odhalení šikany

- Odhad závažnosti onemocnění skupiny:
 - a) počáteční onemocnění tj. první, druhý a třetí stupeň šikanování
 - b) pokročilé onemocnění tj. čtvrtý a pátý stupeň šikanování
- Volba strategie vyšetřování podle závažnosti šikany

Scénář pro obyčejnou počáteční šikanu

1. odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany
2. rozhovor s informátory a oběťmi
3. nalezení vhodných svědků
4. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků, hrubou chybou je konfrontace oběti s agresory)
5. ochrana oběti
6. předběžná diagnóza a volba ze dvou typů rozhovorů
 - a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření)
 - b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku)
7. realizace vhodné metody
 - a) metoda usmíření
 - b) metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči)
8. třídní hodina
 - a) efekt metody usmíření
 - b) oznámení potrestání agresorů
9. rozhovor s rodiči oběti
10. třídní schůzka
11. práce s celou třídou

Při této fázi řešení šikany dochází nejčastěji k těmto chybám:

- společně je vyšetřován agresor i oběť
- vyšetřování je prováděno ve skupině, ve třídě
- vyšetřování nemá promyšlenou taktiku a strategii, postupuje nahodile
- pedagogové nevědomky chrání agresora, nepřipouští, že on by mohl šikanovat
- výpovědi oběti jsou bezdůvodně zlehčovány ve snaze šikanu zakrýt
- pedagog se snaží „objektivně“ rozdělit vinu mezi agresora a oběť
- výpovědi zmanipulovaných svědků nejsou konfrontovány
- agresori jsou včas informováni, mají dost času na přípravu své výpovědi i ovlivnění svědků a často i oběti
- postup vyšetřujícího je natolik nevhodný, že oběť odmítne vypovídat
- vyšetřování je vedeno tak neobratně, že ostatní žáci odmítnou vypovídat, či vědomě lžou ze strachu, aby se nestali i oni obětí
- pozdní šetření:
 1. neřešená počáteční stadia,
 2. při zjištění je proces vyšetřování odložen na druhý a další den
- nespolupráce s rodiči
- „Zametání pod práh“ – u nás na škole šikana není
- neadekvátní tresty

Zmapování symptomů - nalezení odpovědí na tyto otázky:

1. Jde o šikanu?
2. Kdo je obětí, popřípadě kolik je obětí?
3. Kdo je agresorem, popřípadě kolik je agresorů? Kdo z nich je iniciátor, kdo je aktivní účastník, kdo je agresorem?
4. Co, kdy, kde a jak dělali agresori konkrétním obětím?
5. K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo?
6. Jak dlouho šikanování trvá?
7. Motivace činu?

- výpovědi je nutné důkladně zapsat a následně vypracovat přehled se jmény iniciátorů, aktérů, agresorů a přesnými údaji kdy, kde, jak a co komu udělali

Taktika vyšetřování

Na rozdíl od strategie je taktika pružná, alternativní. Závisí na odhadu vnitřního vývoje šikany, na věku dětí a na mnoha dalších okolnostech. Zatímco u pokročilé šikany je taktika psychologicky tvrdá a odborně složitá, u počáteční je psychologicky měkká a odborně méně náročná. Nicméně metody musejí mít vždy charakter překvapení a skrytosti. Taktika vyšetřování má čtyři části:

1. Zahřívací předkolo
 - slouží k navození atmosféry

- u svědků - podpora, povzbuzení, zajištění pocitu bezpečnosti, ujištění o neprozrazení jejich spolupráce
 - u falešných svědků a agresorů – práce s citovým napětím, navodit moment překvapení, šokovat, předkládat důkazy a detailní popisy jeho role při šikanování
2. Monolog můžeme ve vyšetřování vynechat. Slouží k tomu, aby žák - svědek nebo agresor svými slovy řekl, co se přihodilo. Někdy se zaplete do vlastní lži. Výslechová praktika „zapletení do vlastní lži“ - svědek nebo obviněný agresor musí souvisle vypovídat o tom, co se dělo
 3. Dialog není dialogem v pravém slova smyslu, jde v něm o
 - kladení otázek vyšetřovanému žákovi a jeho odpovědi na ně
 - práce s citovým napětím, princip „přitlačení ke zdi“ – nabídka polehčujících okolností, když se přizná, v případě dalšího lhaní bude nekompromisně tvrdě potrestán
 - rozvracení křivé a lživé výpovědi prostřednictvím rozporů, práce s „přeroky“
 - práce s vnitřním konfliktem – přesvědčování o zbytečnosti a nevýhodnosti lhaní, „brnkání na citlivou strunu“
 4. Konfrontace není nutná v každém případě. Někdy se dělá buď mezi svědky - aby se ujasnily rozpory - nebo mezi agresory. Konfrontaci agresorů (posadíme je tváří v tvář) regulujeme, sledujeme rozpor mezi slovy a gesty. "Neverbální komunikace je starší než verbální a je mnohem pravdivější."

Vedení rozhovoru

- a) s obětí
 - volba otázek otevřených, projektivních a s otevřeným koncem
 - metoda aktivního naslouchání, povzbuzování, objasňování, parafrázování, zrcadlení pocitů, shrnutí, uznání
 - sdílení emocí, ošetření potřeb fyzických, psychických, klidný, podporující, dostatek času na sdělení – ticho
- b) s agresorem - direktivní, jasný, nekompromisní tón, možné zvýšit hlas, metoda bič/cukr, pokládat otázky na lži skórech, orientovat dotazy na detaily, rekapitulovat odpovědi, zůstat klidný emocionálně vyrovnaný. Při rozhovoru s agresorem je důležité, na co se ptáme a jakým způsobem. Významnou roli hraje neverbální komunikace. Např. jak se na agresora díváme (dlouhý chladný pohled znejistí), v jaké jsme od něj vzdálenosti (příliš velká vzdálenost i přílišná blízkost zneklidňují), zda on sedí a my stojíme (pocit převahy). I kladenými otázkami agresora znejistujeme, hledáme v jeho slovech rozpory, chytáme se přeroknutí atd.

- užití tzv. výslechových praktik - zasypání otázkami
- znejišťování (vyvolání dojmu, že vše už víme)
- odnímání důvěry (pochybnosti o pravdivosti jeho výpovědi),
- vzbuzování protireakce (podněcování k pravdivé výpovědi a přiznání)

Otázky, které je možné použít při vyšetřování:

Kombinovat uzavřené a otevřené otázky vedoucí k popisu situace. Uvedené otázky je nutné dále rozvinout, reagovat na odpovědi. Otázky nejdou ve sledu.

Pro oběť:

- Jak se cítíš / Jak ti je?
- Co se stalo? Kde se to stalo?
- Kdo u toho byl? Jaký vztah máš k ...?
- Stalo se něco takového již dříve?
- Kdy to začalo a jak? Pomohl ti někdo?
- Viděl vás někdo?
- Řekl jsi to někomu – požádal o pomoc?
- Bylo možné se bránit?

Pro informátory:

- Co se stalo?
- Kdy to začalo a jak?
- Jak často se to děje?
- Kde se to stalo?
- Jak se chová oběť/agresor?

Pro agresora:

Otázky vyplývají z předchozích výpovědí oběti, svědků, neutrálních informátorů (vycházejí z diagnostiky třídy)

- Co se stalo?
- Co tě vedlo k tvému chování?
- Co jsi dělal?
- Popiš situaci?
- Nutil tě někdo?

- Kdo u toho byl?
- Kde se to stalo?
- Kde jsi byl ty?
- Kde přesně jsi byl?
- Stalo se něco takového již dříve?
- Jaký vztah máš k ...?
- Jak ses u toho cítil?
- Co bys navrhoval za řešení ve tvé situaci?

Práce s rodiči

1. Kontaktovat rodiče až po základním prošetření (pokud není přítomen vyšetřování externista jiné organizace) a v případě, že jde o vyšetřování během běžné školní docházky. Telefonovat před svědky, mobilní telefon.

Informace o vyšetřování žáka – telefonát by měl obsahovat tyto informace:

- Jakou roli dítě ve vyšetřování zastává
- Jaký průběh bude mít následující vyšetřování
- Kdo se účastní vyšetřování
- Požadavky na rodiče (vyzvednout dítě, spolupráce při vyšetřování, nabídka pomoci)
- Nedělat závěr

2. Osobní jednání s rodiči vždy za přítomnosti žáka a min. dvou svědků

- Informace o vyšetřování žáka – při předávání žáka, jaký průběh bude mít následující vyšetřování (krátce)
- Informace o vyšetřování žáka – výsledek vyšetření
- Seznámení s postupem vyšetřování
- Seznámení s postihy
- Další postupy a individuální doporučení – předat kontakty na návaznou síť poskytující individuální péči

Scénář pro výbuch pokročilé šikany – poplachový plán pro tzv. školní lynčování

A. První (alarmující) kroky pomoci

1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany
2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí

B. Příprava podmínek pro vyšetřování

3. zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy
4. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi
5. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře)

6. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům

C. Vyšetřování

7. rozhovor s obětí a informátory
8. nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků
9. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky
10. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi)

D. Léčba

11. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny

Kázeňská opatření:

- napomenutí TU, důtka TU, důtka ŘŠ
- zohlednění v celkovém hodnocení chování
- převedení do jiné třídy
- v mimořádných případech:
 - doporučení rodičům o dobrovolném umístění dítěte v SVP nebo diagnostickém ústavu
 - podání návrhu orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu

12. PŘÍLOHA Č. 2

KRIZOVÝ PLÁN PŘI ŘEŠENÍ KYBERŠIKANY

Kyberšikana je jednou z forem psychické šikany. Je to zneužití ICT (informačních a komunikačních technologií), zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrožit, ublížit mu. Podobně jako u šikany tváří v tvář se jedná o úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočníky. Povaha a provedení útoku pak určuje její závažnost (podrobněji viz metodické doporučení).

Kyberšikanou není oprávněná kritika na internetu bez zlého úmyslu, bez nadávek a ponižování. Termínem kyberšikana neoznačujeme rovněž vzájemné internetové psychické násilí a ani věcný konflikt (i opakovaný) mezi rovnocennými partnery.

Od kyberšikany je potřeba odlišovat příbuzné fenomény, které jsou často s kyberšikanou provázány nebo se s ní částečně překrývají, nicméně samy o sobě označují jiný typ násilného chování. Patří mezi ně například happy slapping, sexting, hoax, spam, cyberstalking, flaming, phishing.

1. Typické rysy

- je časově neomezená – útočník může oběť obtěžovat 24 hodin denně
- publikum široké – kdokoliv
- obsah se šíří velmi rychle – prostřednictvím informačních technologií
- anonymita pachatelů – je zpravidla obtížné, pokud je pachatel zdatný v práci s PC, mobilem apod., vypátrat jeho identitu
- změna pojetí osobnosti agresora x oběti – anonymita informačních technologií umožňuje útočit i zjevně fyzicky slabším jedincům na zdatné oběti
- možná neúmyslnost – zveřejnění fotografií nemusí být vždy míněno jako útok na kohokoliv, nicméně může ve výsledku způsobit nepříjemnost oběti

2. Jak kyberšikanu rozpoznat

- zhoršení atmosféry ve třídě/škole
- rozpady přátelství
- během školních akcí
- zdravotní potíže
- změny chování
- ztrácení osobních věcí
- zlehčování situace

U každého podezření o výskytu daného jevu musí být vždy informován ředitel školy.

3. Co může dělat škola?

- pracovat na povědomí

- školní řád musí respektovat i tento fenomén
- definovat kompetence v rámci školy
- definovat kompetence mimo školu
- začlenění tématu do výuky
- vzdělávání pedagogů
- podpora pozitivního využívání technologií

4. Co může dělat pedagog?

- posílit empatii mezi žáky
- pracovat na klimatu
- vést k úctě ke druhým
- dávat pozitivní zpětnou vazbu
- vytvářet dobré vztahy

5. Co dělat?

- rozhovor s účastníky
- zapojení rodičů
- diskuze ve škole
- zapojení učitelů
- v případě podezření vyrozumět orgány činné v trestním řízení

Oběti je třeba doporučit:

- ukončit komunikaci
- zablokovat útočníka
- identifikovat útočníka
- oznámit útok

6. V jakém případě vyrozumět Policii ČR / OSPOD:

Pokud má učitel jistotu, že byl spáchán trestný čin, má ze zákona povinnost obrátit se na orgány činné v trestním řízení, pokud má podezření, zákon určuje školskému zařízení za povinnost nahlásit tuto skutečnost obecnímu úřadu, tedy sociálnímu pracovníkovi z orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD). V případě, že rodiče odmítají spolupracovat se školou a odmítají se zúčastňovat výchovných komisí, je škola opět oprávněna vyrozumět OSPOD.

7. Co by mělo být cílem řešení:

Učitelé, pedagogičtí pracovníci, vychovatelé, atd. by měli vědět, že v současné době žádné prostředí, kde se zdržuje více dětí delší dobu pohromadě, není vůči šikaně imunní. V těchto kolektivech je třeba zvýšeně věnovat pozornost různým příznakům skrytého

násilí, jak fyzického tak psychického, které by mohly šikanu signalizovat, důsledně se věnovat prevenci, vytvořit kolektiv se zásadou, že silný chrání slabšího, kolektiv, kde vládne duch práva a spravedlnosti, důvěra k autoritě a vzájemná solidarita.

8. Kde hledat pomoc:

- www.saferinternet.cz (informace na téma kyberšikana, ochrana osobních údajů aj. v sekci „ke stažení“ výsledky výzkumu chování dětí na Internetu)
- www.bezpecne-online.cz (stránky pro teenagery, rodiče a učitele s informacemi o bezpečném používání internetu, prevenci a řešení kyberšikany, výukové materiály)
- www.protisikane.cz (informace o kyberšikaně a jejích projevech, tipy pro rodiče)
- www.minimalizacesikany.cz (praktické rady pro rodiče, učitele a děti, jak řešit šikanu a jak ji předcházet, v sekci „pro média“ tisková zpráva s výsledky šetření o kyberšikaně na školách)
- <http://prvok.upol.cz> (centrum prevence rizikové virtuální komunikace UPOL, v sekci „výzkum“ výsledky výzkumného šetření Kyberšikana u českých dětí)
- www.sikana.org (stránky občanského sdružení Společenství proti šikaně – aktuality z oblasti, související odkazy apod.)
- **Poradenská linka pro pedagogy 841 220 220, 777 711 439**
- **Policie ČR 158**

13. PŘÍLOHA Č. 3

KRIZOVÝ PLÁN SOUVISEJÍCÍ S UŽÍVÁNÍM NÁVYKOVÝCH LÁTEK

Pojem návykové látky zahrnuje veškeré látky (mj. omamné a psychotropní), které jsou schopné ovlivnit psychiku člověka. Patří sem také **alkohol nebo tabák**.

V ČR není stanovena věková hranice pro užívání návykových látek, ale jejich užívání osobami mladšími 18 let je považováno za nebezpečné chování. Navádění k užívání návykových látek nebo podpora takového chování u osob mladších 18 let jsou zakázány a takové jednání je

přestupkem nebo trestným činem. Zakázán je rovněž prodej tabáku a alkoholických nápojů těmto osobám.

Užívání návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, na všech školních akcích i při mimoškolní činnosti není přípustné.

Všichni zaměstnanci školy mají oznamovací povinnost k řediteli školy v případě, kdy žáci omamné látky užívají, distribuují nebo u sebe přechovávají.

Tabákové výrobky

Postup při zjištění konzumace tabákových výrobků ve škole:

1. V případě, že je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit
2. Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit.
3. O události sepiše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud a od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
4. V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka
5. V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán právní ochrany obce s rozšířenou působností.
6. Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem.

Alkohol

Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno.

Postup při zjištění konzumace alkoholu ve škole:

1. V případě, že je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
4. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. O události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud a od

koho má alkohol), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.

5. V případě, že není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
6. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně-právní ochrany dítěte a vyčká jeho pokynů.
7. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.
8. Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně právní ochrany dítěte.
9. V případě uživatelského zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
10. Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem.

Postup při nálezů alkoholu ve škole:

1. Pracovník školy našel v prostorách školy alkohol

- a) Tekutinu nepodrobujeme žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
- b) O nálezů ihned uvědomíme vedení školy.
- c) Nalezenou tekutinu uložíme u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
- d) Zpracujeme stručný záznam o události.

2. Pracovník školy zadržel u některého žáka alkohol

- a) Tekutinu nepodrobujeme žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
- b) O nálezů ihned uvědomíme vedení školy.
- c) O nálezů sepíšeme stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák. V případě, že odmítá, uvede tuto skutečnost do zápisu. U zápisu a rozhovoru je se žákem ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí metodik prevence do své agendy.
- d) O nálezů vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka i orgán sociálně – právní ochrany dítěte.
- e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

První pomoc při otravě návykovými látkami a alkoholem:

Při otravě návykovými látkami a alkoholem nelze příliš spoléhat na komunikaci s poškozeným. Je vhodné, pokud možno, vyhnout se prudkým pohybům, mluvit klidně, tišeji, pomaleji a v hlubší hlasové poloze.

Pouhé podezření z otravy je důvodem k přivolání lékařské pomoci.

1. Zajistit dostatek čerstvého vzduchu, nepodávat alkohol, kávu ani mléko.
2. **Než přijde lékař,** zjistit jakou cestou došlo k intoxikaci a odlišit, zda je intoxikovaný při vědomí nebo v bezvědomí

při vědomí:

- podat větší množství vody případně s živočišným uhlím, je-li po ruce
- vyvolat stlačením kořene jazyka zvracení
- zabránit prochladnutí
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- opatřit pokud možno informace o látce, která byla použita a předat ji přivolanému lékaři

při bezvědomí:

- položit postiženého do stabilizované polohy na bok, aby nezapadl jazyk
- sledovat dýchání – při zástavě uvolnit dýchací cesty (záklonem hlavy a odstraněním zvratků nebo cizího tělesa tím, že sáhneme do úst a vyčistíme je) a zahájit dýchání z úst do úst.
- zabránit prochladnutí
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- opatřit pokud možno informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři.

14. PŘÍLOHA Č. 4

KRIZOVÝ PLÁN PŘI ŘEŠENÍ ZÁŠKOLÁCTVÍ

Záškoláctví bývá často nepřiměřenou formou řešení konfliktních situací v rodině, ve škole či ve výchovných institucích, přičemž k němu mají sklon zejména děti, které se subjektivně cítí neúspěšné, nezařazené ve skupině nebo prožívají úzkost a strach v prostředí, ve kterém se pohybují. Nezbytnou podmínkou pro hledání účinných strategií k postupnému překonávání vzniklých obtíží je spolupráce rodičů, učitele i poradenských pracovníků školy.

Jednotný postup při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování na naší škole

1. Omlouvání nepřítomnosti žáků

Nepřítomného žáka omlouvá zákonný zástupce žáka. Škola může ve zcela výjimečných individuálních případech požadovat potvrzení ošetřujícího lékaře, toto potvrzení je však pouze součástí omluvenky, kterou vydává zákonný zástupce žáka. O potvrzení ošetřujícího lékaře žádá ředitelka školy na návrh třídního učitele.

Nemůže-li se žák zúčastnit vyučování z důvodů předem známých žákovi nebo jeho zákonnému zástupci, požádá zástupce žáka třídního učitele nebo ředitelku školy o uvolnění z vyučování. Nemůže-li se žák zúčastnit vyučování z nepředvídaných důvodů, je zástupce žáka povinen nejpozději do tří dnů oznámit třídnímu učiteli důvod nepřítomnosti. Dobu, na kterou uvolní žáka:

- jedna vyučovací hodina - učitel příslušného předmětu,
- jeden den - třídní učitel,
- více než jeden den - ředitelka školy (viz Žádost o uvolnění)

Při uvolnění delším než jeden den podávají rodiče ředitelce školy písemnou žádost se zdůvodněním.

Omlouvání je možné provést

- a) telefonicky do ředitelny školy,
- b) písemně třídnímu učiteli,
- c) osobně třídnímu učiteli,
- d) telefonicky třídnímu učiteli.

Každá omluva musí být zapsána v omluvném listu žákovské knížky žáka, u žáků II. stupně v Omluvném listu.

2. Podezření z nevěrohodnosti dokladů

V případě podezření z nevěrohodnosti dokladu potvrzujícího důvod nepřítomnosti žáka informuje třídní učitel ředitelku školy. Ředitelka školy se v dané věci obrátí na zákonného zástupce žáka. V případě opakovaných potíží, kdy již proběhlo jednání se zákonným zástupcem žáka a bylo neúspěšné, informuje ředitelka školy věcně příslušný správní orgán.

Třídní učitel eviduje školní docházku své třídy. V případě neomluvené absence nebo zvýšené omluvené absence informuje třídní učitel ředitelku školy, která poskytnuté informace vyhodnocuje. Při zvýšené omluvené nepřítomnosti ověřuje její věrohodnost.

3. Neomluvená nepřítomnost žáka

Neomluvenou nepřítomnost řeší následujícím způsobem:

a) Nesrovnalosti v omlouvání

V případě nesrovnalostí při omlouvání nepřítomnosti žáka (chybí některé hodiny omluvené, omluvenky nejsou předávány včas apod.) jsou zákonní zástupci žáka informováni dopisem (upozornění na povinnosti, nesrovnalosti v omlouvání žáků).

b) Do součtu 10 vyučovacích hodin

- řeší se s žákem a jeho zákonným zástupcem pohovorem, na který je zákonný zástupce pozván doporučujícím dopisem,
- na pohovoru se projedná důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní se na povinnost stanovenou zákonem,
- zákonný zástupce je seznámen s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené absence,
- je proveden zápis z pohovoru, se kterým je seznámen zákonný zástupce žáka a jím podepsán, v případě že odmítne podepsat nebo převzít zápis, zaznamená se tato skutečnost do zápisu,
- o jednání škola informuje příslušný sociální odbor.

c) Při počtu nad 10 vyučovacích hodin

- ředitelka školy svolá výchovnou komisi, složení komise odpovídá závažnosti a charakteru nepřítomnosti žáka (ředitelka školy, zákonný zástupce žáka, třídní učitel, zástupce ředitelky školy, výchovný poradce, zástupce orgánu sociálně-právní ochrany dětí),
- pozvání zákonného zástupce na komisi se provádí doporučeným dopisem,
- o průběhu a závěrech jednání komise se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší,
- neúčast nebo odmítnutí podepsání zápisu zákonným zástupce žáka se poznamená do zápisu výchovné komise.

d) Při počtu nad 25 vyučovacích hodin

- ředitelka školy zašle bezodkladně oznámení o pokračujícím záškoláctví sociálně-právní komisi

e) Při opakovaném záškoláctví během školního roku, pokud již byli zákonní zástupci postiženi přestupkem příslušnou sociálně právní komisí

- podá ředitelka školy hlášení o zanedbání školní docházky Policií ČR, kde bude případ řešen jako trestní oznámení pro podezření spáchání trestného činu ohrožení mravní výchovy mládeže,
- kopii hlášení o zanedbání školní docházky zašle ředitelka školy příslušnému krajskému úřadu.

15. PŘÍLOHA Č. 5

KRIZOVÝ PLÁN PŘI ŘEŠENÍ KRÁDEŽE, VANDALISMU

Krádeže

U dětí školního věku se setkáváme s několika formami krádeží. Je důležité mezi nimi rozlišovat, protože mají odlišná psychologická východiska, jejich interpretace i způsoby řešení budou tedy rozdílné.

Jak postupujeme preventivně proti krádežím:

Vedeme žáky k tomu, aby byli všímaví vůči svému okolí, a dokázali rozpoznat protiprávní jednání a pokud budou svědky takového jednání, aby jej nahlásili pedagogickému pracovníkovi školy.

Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem:

- každé podezření nahlásit řediteli školy
- každou nahlášenou krádeží je třeba se zabývat, prošetřit ji
- pořídit záznam na základě výpovědi poškozeného
- u náhrady škody by měla být preferovaná náprava vztahu mezi poškozeným a pachatelem (omluva, vrácení, náhrada)
- rodičům poškozeného je třeba krádež nahlásit ihned, rodičům pachatele po předchozím zjištění příčin
- pokud se žák krádeží dopouští opakovaně a škola již vyčerpala všechna kázeňská opatření, je třeba případ hlásit na OSPOD
- Policii je nutné informovat vždy, když se jedná o krádež z uzamčeného prostoru, dále pokud má skutek znaky násilí a vydírání.

Vandalismus

Jak postupujeme preventivně proti vandalismu:

Ve školním řádu uvádíme, že žák šetrně zachází se svěřenými učebnicemi, školními potřebami a školním majetkem. Každé svévolné poškození nebo zničení majetku školy, žáků, učitelů či jiných osob hradí v plném rozsahu rodiče žáka, který poškození způsobil.

Každé poškození nebo závalu v učebně hlásí žák vyučujícímu, třídnímu učiteli nebo školníkovi.

Jak postupovat při vzniku škody:

Jakmile vznikne škoda na majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se zjistit viníka. Pokud viníka známe, můžeme na něm vymáhat náhradu škody. V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradě škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

16. PŘÍLOHA Č. 6

KRIZOVÝ PLÁN PŘI ŘEŠENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

Příčiny školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je vážným problémem, jehož řešení si vyžaduje náročnou práci s dítětem a často také s rodinou dítěte. Bývá důsledkem individuálních rozdílů v osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci i jejich rodinné výchově. Neprospěch je často způsoben souborem příčin, které je třeba dobře rozpoznat.

Spolupráce s mateřskou školou

- poskytování informací učitelkám mateřských škol v oblasti školní připravenosti dětí
- informace zákonným zástupcům dětí, jak připravit děti pro vstup do 1. ročníku základní školy
- uspořádání návštěvy předškoláků ve škole - seznámení se se školním prostředím
- spolupráce s učitelkami MŠ a vyučujícími 1. ročníků před nástupem dětí do školy.

Zápis k povinné školní docházce

- konzultace se zákonnými zástupci dětí
- případné doporučení programů a metod k vyrovnaní menší či nedostatečné připravenosti dětí pro úspěšné zvládnutí 1. ročníku základní školy.

Nejčastěji má na školní úspěšnost nebo neúspěšnost vliv:

- a) osobnost dítěte - snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace žáka
- b) nepodnětné rodinné prostředí, žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole (mezi kamarády, ve třídě, vztah s učitelem)

Řešení školní neúspěšnosti

V první řadě je nutné podrobit dítě kvalitní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny selhávání žáka ve škole. Diagnostika žakových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb nám pak umožní nastavit vhodná opatření. Je potřeba reagovat včas tak, aby žák byl schopen zastavit svůj pokles výkonu a případně se vrátit mezi "školsky úspěšné děti"

Možná opatření volíme individuálně na základě diagnostiky a zjištěných potřeb žáků:

1. poruchy učení a chování, jiná zdravotní omezení a znevýhodnění: kompenzace nedostatků s pomocí speciálně pedagogických metod a postupů na základě doporučení z PPP.

2. odchylka v celkové úrovni inteligence: žáků bude stanoveno základní učivo, které po něm bude požadováno podle jeho možností a schopností, vhodné metody práce, motivace - zažití úspěchu, možnost opravit si známku, individuální konzultace ve vyučování i mimo něj, spolupráce s PPP - realizování dalších podpůrných opatření doporučených poradnou.
3. Žáci sociálně znevýhodnění: motivace žáka k učení, spolupráce s rodinou, vytvoření podmínek pro domácí přípravu i ve škole ve volných hodinách, přístup k internetu ve škole, práce s klimatem třídy a začleňování těchto dětí do majoritního kolektivu.
4. Žáci s vysokou absencí jsou také často ohroženi sklouznutím do školní neúspěšnosti: včas žákům nabídnout podporu při zvládnutí zameškané látky - plán dostudování učiva a dozkoušení, konzultace s žákem a rodiči, kde se domluví harmonogram a různé způsoby podpory dítěte.

Postup při řešení školní neúspěšnosti - podpůrný program:

Hlavním opatřením je jednoznačně zvýšená spolupráce s rodiči. Rodič má možnost zažádat o podpůrný program pro své dítě.

1. Po prvním čtvrtletí třídní učitelé domluví jednání s rodiči a žáky, kteří jsou za toto čtvrtletí hodnoceni nedostatečně nebo dostatečně, ale vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový. Přítomni budou: TU, rodič, žák, učitelé daných předmětů, kde žák neprospívá, případně výchovný poradce. Zde se domluví možnosti a opatření vedoucí k nápravě. Z tohoto jednání bude pořízen zápis, který podepisují všechny strany (škola, rodič, žák), rodiče dostanou kopii domů, aby znali závazky své i dítěte.
2. Také se domluví termín případné další schůzky, nejpozději do tří měsíců od zahájení programu, při které se vyhodnotí úspěšnost zvoleného postupu - za vyvolání jednání s rodiči a jeho koordinaci a realizaci odpovídá třídní učitel.
3. Podle zájmu je možné využít individuální konzultaci žáka s výchovným poradcem (případně rodičů, žáka a VP) - diagnostika školní neúspěšnosti a poradenství (např. nastavení podpory při učení, zjištění učebních stylů).
4. Pokud se situace nezlepšuje, bude nabídnut žákovi po pololetí podpůrný plán.
5. Na závěr školního roku by měla být podpora vyhodnocena opět na společné schůzce s rodiči a žákem (případně v pololetí při ukončení podpůrných aktivit, pokud žák překoná obtíže).

Podpůrný plán

Podpůrný plán pro neprospívající žáky je souhrn opatření nabízených žákům a jejich rodičům, který se podpisem všech stran stává pro všechny závazným. Žák, učitelé a rodiče svým podpisem uzavírají dohodu (smlouvu) o společné podpoře žáka a o svých povinnostech, které tím na sebe berou. Nezbytnou součástí podpůrného plánu jsou tedy povinnosti jednotlivých stran (škola, žák, rodič), sankce při jejich nedodržování a podmínky, za kterých škola od této dohody odstupuje.

Realizace podpůrného plánu

Pokud selže individualizovaná podpora žákovi a ten je v prvním pololetí hodnocen nedostatečnou nebo je hodnocen dostatečnou a jeho vyučující vyhodnotí další vývoj jeho výkonů jako rizikový, nabízí se žáku a jeho zákonným zástupcům podpůrný plán. Po uzavření pololetní klasifikace navrhnou třídní učitelé ve spolupráci s vyučujícími jednotlivých předmětů vedení školy (výchovnému poradci) žáky pro podpůrný plán. Třídní učitel zajišťuje seznáení všech zainteresovaných ke společné úvodní schůzce, kde jsou rodiče a žáci s plánem seznámeni a dojde k jeho podpisu. Po uzavření klasifikace na závěr školního roku je vyhodnocena jeho efektivita.

Formy a metody práce:

Pro úspěšnost Podpůrného programu jsou podstatné především formy a metody práce využívané učitelem, ke kterým patří zejména:

- podpůrný studijní plán, tj. stanovení přiměřeného obsahu učiva – učitel stanovuje obsah učiva určený k osvojení v rozsahu, který odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem (intelektovým i sociálním).
- zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného obsahu učiva, tj. podpůrného plánu – zadání práce pro domácí přípravu - dílčí úkoly odpovídající žakovým vzdělávacím možnostem,
- možnost plnit zadané úkoly v rámci volných hodin ve škole, možnost doučování
- užívání podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu
- používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, aj. dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu
- individuální práce se žákem v rámci individuálních konzultací i v rámci vyučovací hodiny – pomoc žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce při výkladu nového učiva
- vedení písemných záznamů o průběhu podpůrného programu – zadání úkolu, termín splnění, poskytování pravidelných informací o průběhu podpůrného programu rodičům a výchovnému poradci – informace o přístupu žáka k plnění povinností v časovém sledu
- domluva konzultačních hodin, kdy si učitel zve žáka na konkrétní termín v případě, že žák potřebuje opakovaně vysvětlit probírané učivo, učitel telefonicky zve rodiče současně se žákem, aby je informoval o pravidlech práce, aby se s rodiči dohodl, jak mohou své dítě podpořit
- doučování